

SOLIA

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL ȚĂRĂNESC

Red. și Administrația:
Str. Gh. Barițiu No. 2,
Telefon: No. 14 - Orăștie.

Apare săptămânal sub îngrijirea
unui comitet de redacție,
Director: Dr. ALEX. HERLEA

Zilele guvernului liberal
sunt numărate și guvernarea
țării nu va putea să revină
decât partidului național-țără-
nesc care este azi cel mai mare
partid de opoziție.

ABONAMENTE:
pe 3 luni 30 lei — pe 6 luni 60 lei — pe 1 an 120 lei.
pentru țărani 50 lei pe an, pentru Inst. și Aut. 200 pe an
EXEMPLARUL 2 LEI.

Spre descătușare

Suntem o generație însemnată cu
pecetea suferinței și a sbuciumului
lăuntric. Blestemul s'a adăpostit între
noi. Și apăsarea întunecului vrea
să ne smulgă, din sași, idealul.
Destinul ne apare umbrat de urficiune.

Am ajuns la o răspântie tragică.
În fața unui val de stricăciune. E de
prinos să-l răscolim. . .

Trăim vremuri de neguroasă pro-
miscuitate, sub tricoul palid, de
multă rușine, — printre praporii slug-
gărnice. Crucea s'a ridicat sus, din
mijlocul nemernicilor. Iar cădelnița
cu fum de tămâie zângănește bla-
goslovire pentru orice imoralitate;
pentru turpitudinii omenești. . .

Nădejdea — slabă cum era, — pă-
răsește și pe cei mai încrezători. Și,
— încurajat de anarhia oficială ce s'a
instăpănit peste țară, înăbușind rezon-
anța celor mai sfinte precepte creș-
tinești, și alăturat de lanțul nefin-
țerupt al orgiilor nestăvilite, a căror
ecou sinistru a depășit acustica pala-
telor ocrotitoare de desfrâu — crește,
promovat de incapacitatea unor căr-
maci, prea slabi pentru un act temerar,
prea înconștienți și prea lași,
pentru un gest de demnitate, — crește
gândul negru, din ce în ce mai negru.
Crește în singurătatea lui întunecată
și biciuiește cu putere, năvalnic, ca
și crivățul toghizat, obrazul drume-
țului desbrăcat de haina ocrotitoare
a încrederii în destin, a speranțelor
de mai bine.

Axa siguranței și a tradiției a fost
frântă. Fără violență, încetul cu încet.
Litera legilor fundamentale, sal-
vată în aparență, de formalități înșe-
lătoare, este din ce în ce mai dis-
prețuită. Ingrădirile constituționale —
se vede că subvede pentru un po-
por lipsit de conștiința cetățenească
de a le apăra și conserva, au fost,
din temelie, roase pe neobservate,
de sobolii harnici în nelegiuire. Mai
întâi prin aranjamente nocturne, as-
cunse privirilor împăianțite de dal-
tonism politic. — Mai apoi — la lu-
mina zilei, pe față, în semn de sfidare;
prin incursiuni timide, peste
fruntariile desgrădite ale drepturilor
poporului — la început; prin mani-
festări publice de temerară brutalitate,
— acum.

Până când s'a umplut paharul.
Clipa de față ne îmbie spre ve-
dere și resemnare neputincioasă, la
capătul unui drum, pardosit din bel-
șug cu așternutul lichidității, un
mormânt deschis, în care coaliția în-
tunecată a răului, atotputernică peste
melegurile românești, a îmbrăncit

două principii capitale, două colonne
luminoase, pe care stătea răzmat vișto-
rul țării noastre: demnitatea neamului
și morala creștină. Și, jur împrejur,
clocii oficiali, în fracuri ministeriale,
zoresc funerals naționale.

Dar neamul românesc, această
asistență, întristată până la revoltă,
abia își mai reține, în pumnii înclă-
tați, indignarea. Acest neam urmă-
rind zi de zi prelinvăriile unui pro-
hod alegoric a înmormântat în suflet
o mare nădejde națională; O nădej-
de răsărită, nu de mult, dintr'o be-
ție de entuziasm care se dovedește
acum neîndreptății. Speranța lumi-
noasă e desmintită azi de realitatea
crudă. Pe care nu o putem plânge
și nici regreta. Căci prevederea pă-
cătoasă a paharnicilor, cari organi-
zează pomana sumbră a idealurilor
obștești ne-a ferecat la lanțurile mă-
surilor excepționale.

S'a alcătuit, în taină, până în cele
mai mici amănunte, programul su-
grumării libertăților, — după tachu-
marea credințelor strămoșești. Dicta-
tura de iatăc și-a arătat colții. Și mi-
jete amenințator.

Viitorul apropiat ne așteaptă cu
un semn de întrebare, în spatele că-
ruia sunt cătușe pentru cei nevred-
nici iar pentru cei neînfricați se des-
chide drumul demnității.

În crucea acestui drum ne așteaptă
un neîndreptății. Un îndepărtat. Pe
care însă, nici cele mai abile manevre,
nu l-au putut exila din sufletul
poporului. Căci nimic nu mărește
mai mult valoarea unui nume, până
a-i da forța unui mit decât prigoana,
nedreptatea și fadepărirea.

Numele lui însemnează un refu-
giu suprem al desamăgiiților. Nume
scump tuturor, rupt din pagini glo-
rioase de istorie: IULIU MANIU.

De frica lui tremură clocii și so-
bolii noștri politici. Toți, cei din spa-
naul fărădelegilor de sus, din armata
mare a lacheilor păcătoși.

Cuvântul lui va împrăști convoiul
funerar. . .

Iuliu Maniu ne așteaptă la cruce
de drum, să ne conducă pe cărarea
demnității și a vrednicilor românești.
Cine va alege cătușele merită să le
poarte.

Corneliu Coposu.
Dela „România Nouă“.

Anunț Un găleju de fier și o
poartă de fier se află de
vânzare în Orăștie Str. Baron Ursu 11.

Guvernul liberal și-a anunțat plecarea

Zilele acestea a avut loc la Bu-
curești o consfătuire a prefectilor li-
berali, din toată țara. Această cons-
fătuire a fost făcută în scopul aran-
jării chestiunilor din preajma plecării
dela putere. — Astfel se spune că
chiar primul ministru a sfătuit pre-
fecții cum să procedeze acum în-
ainte de plecare.

De-aici se vede clar că viața li-

beralilor este pe sfârșite și că ei nu
vor mai deschide parlamentul, —
la toamnă, cum se laudă liberalii
cei mici; ei sunt siliți să plece de-
cumva fiindcă țara s'a săturat de ei
și-ar vrea odată să se vadă scă-
pată de dictatura liberală, cu stare
de asediu, cu cenzură și cu călușul
în gură.

Partidul Vaidist a fost bătut și la Sibiu

Ne-a venit o veste foarte îmbucu-
rătoare și enume că la alegerile jude-
țene care au avut loc zilele trecute
la Sibiu, partidul Dlor Vaida și Vlad
a fost bătut de către partidul națio-
nal-țărănesc. — Acest fapt este cu
atât mai important cu cât la Sibiu ge-
sul vaidistilor este Viorel Tilea care
a fost acuzat în opinia publică

mai mult de linguire și care a vâr-
sat în județul Sibiu multe mil oane
păra suflete. —

Oamenii cinstiți însă nu s'au lă-
sat amăgiți de paralele lui Tilea și au
votat cu vechiul lor partid ardelean
condus acolo cu mult devotament
de dl. Dr. Ieronim Stoichită.

Procesul în contra Societății „MICA“ va avea loc la Deva în ziua de 22 Aprilie

Joi în 22 Aprilie va avea loc la
Deva, în continuare marele proces
pornit în contra „Societății Mica“ de
către Dl Romul Budoș-Delean
pentru anularea actelor prin care
Soc. „Mica“ și a achiziționat dreptu-
rile sale miniere.

Din partea părții reclam. va pleda

Dnii Dr. Alex. Herlea și Gh. Voșanu
iar din partea pârâtei dl. Dr. Eugen
Tăteru decanul Baroului avocaților.

Acest proces promite a fi deose-
bit de interesant fiindcă dela solu-
ționarea lui depinde în bună parte
validitatea titlurilor proprietății pe
cari o stăpânește azi Soc. „Mica“.

Partidele de dreapta au fost bătute de națio- nal-țărăniști chiar și în alegerile dela București

În ultimul moment ne-au sosit
rezultatele alegerilor comunale dela
București. Din ele reiese clar că cel
mai puternic partid de opoziție este
partidul național-țărănesc. La fiecare
dntre secțiile de votare partidul na-
țional-țărănesc a luat cele mai multe
voturi, față de toate celelalte partide

de opoziție.

Aceasta este un semn îmbucură-
tor pentru partidul nostru, fiindcă se
dovedește încă odată că partidul și-a
păstrat popularitatea și că el fiind
dintre toate partidele de opoziție cel
mai puternic numai el poate veni la
putere, după ce vor cădea liberalii.

Forsan et haec olim meminisse juvabit.

Vers din Aeneidă.

de: Dr. Iustin Pop.

Sunt un diligent și vigilent cetitor al „Soliei Dreptății”. Este explicabil. Dar afurisita de administrație a ei m'a păcălit urât. La 19 Ian. 1935 plătisem în abonament 500 lei, cu toate acestea îndată după ruptura dlui Vlad, mi-s'a sistat trimțterea foi — bag seama din pedeapsă, — deși meritam un exemplar de onoare chiar și în calitatea de adversar, doar am fost colaboratorul și chiar duhovnicul ei botezător. Acum sunt silit, ca în fiecare săptămână să fac efortul de a cheltui un leu pentru ea. Dar face, mai ales decând dl Vlad își tipărește furiadele.

Am cetit pe cea proaspătă: *Cine e trădătorul?* Mărturisesc, că m'a impresionat și m'am ales cu sincer regret, că d. Dr. Zaharia Boilă i-a făcut dlui Vlad nedrepte recriminări pe tema conduitei sale din timpul războiului mondial. Acest procedeu e în prejudiciul succesului polemicii dlui Boilă. Dl Vlad și-a păstrat sentimentul național curat și în timpul războiului. Elogiul acesta binemeritat ce-l fac cu o obiectivitate, ce mi-se impune, nu exclude o altă obiectivitate, că d. Vlad nu era fără păcate nici sub regimul maghiar. Dar despre acestea voi, să vorbesc numai după ce voi fi cetit memoriile dlui Vlad, în așteptarea cărora sunt.

Ceace recriminează d. Boilă, sunt lucruri așa de ușor de înțeles, că nu se mai cer a fi explicate. Nu omul e stăpânul vremilor, ci vremile iau putere asupra lui. Județul Hunedoara era județ confinar cu granița vechei României. Situația aceasta geografică noastră, a celor din acest județ, fiind mai aspru luați la ochiu și puși sub supraveghere de administrația, de poliția civilă, dar mai ales de detectivii autorităților militare maghiare, de urmărirea cărora în special eu, singurul dintre fruntașii români cu domiciliul în Deva, centrul astorfel de comanduri, — n'am scăpat nici o clipită. Această supraveghere era explicabilă prin faptul, că ungrii în frunte cu contele Tisza Stefan, din momentul izbucnirii războiului, și-au așintit ochii asupra României, având teamă de aspirațiile ei asupra Ardealului. Trebuia deci, ca noi fruntașii județului să facem o bună înțelegere a vremilor grele, în cari ne găseam, mai ales că legea privitoare la măsurile excepționale pentru caz de războiu, exista deja dela anul 1912, cu internările, întemnițările și alte draconisme, pe cari le prevedea, ar fi fost deci o insanie din partea noastră, să dăm așa cu ușurință jertfe gratuite molochului maghiar.

Dar d. Vlad a uitat, s'o spună în articolul dsale, că atunci, când dsa cu alți fruntași ai noștri din comitetul național au fost la înmormântarea Regelui Carol I, în Octobr. 1914, luând anume contactul cu marele patriot Take Ionescu acesta a spus: „Declarații de fidelitate? — Dați-le ungrilor, câte vă cer!” De altfel nici n'a fost singur jud. Hunedoara, care vorba proverbului: a aprins și dracului o lumină. S'au făcut ele și pe alte locuri, doar eram încă cetățenii Ungariei de atunci, — așa de ex. la Sibiu apoi cele arătate de d. Vlad etc. Dl Boilă a tras deci peste țintă și prin recriminările

ridicate inveninează lucrurile în o măsură, care nu se poate justifica oricât de acerbă ar fi polemia, care s'a încins între dsa și d. Vlad.

Dar nici nu avea d. Boilă nici o lipsă de așa o deviere bruscă. Doar știa dsa, că dacă și marele erou mitologic, Achilles și-a avut punctul său vulnerabil în călcăiu, unde nu l-a ajuns apa Styxului, în care a fost băgat ținut de picior, pentru a câștiga invulnerabilitatea, — d. Vlad, care n'a văzut apa Styxului, a rămas vulnerabil pretutindenea așa, că nu e greu, ca într'o polemie să-l faci olog rănindu-l la amândouă călcăiele.

Nu înțeleg însă un lucru. Pentru ce d. Vlad în combaterea recriminărilor nedrepte, ce a îndurat, justificându-se pe sine în mod convingător, mă pune și pe mine în cauză chiar în sens peiorativ, făcându-mi împunsături de așa fel, încât — sunt gata, să-mi plec capul sub ghilotină, — că nu mi-le-ar fi făcut, dacă nu am sta în față ca adversari de o ostilitate accentuată, din partea mea de altfel atât de justificată? Eu cu toată hărțuiala exacerbată de doi ani și în pofida tuturor actelor de călău, pe cari le-a săvârșit împotriva mea și sub raport moral și sub cel material, nu l'am atins pe d. Vlad nici când, nici barem cu o vorbă legănată, — recurosc, că sentimentul național al dlui Vlad a fost curat.

Dar cu toată lipsa de delicateță, noțiune atât de străină de sufletul dlui Vlad ba chiar în butul notei de bruschetă, care este elementul de bază, — în care sunt ținute aceste împunsături, eu i-le iert sub o condiție: dacă i-servesc pentru îmbunătățirea stării sanitare a creierilor dsale.

Iată împunsăturile vespelui hiper-veninos, numit în zoologie vespa crabro ori dacă vreți: iată zgârieturile mâței sălbatice, cum l-a numit dl Iorga pe dl Vlad: 1. că dsa m'ar fi împedecat, să fac o declarație în Consiliul județean, în care s'ar fi blamat și infierat ținuta Regatului României față de monarhia ungară prin declararea războiului de eliberare ba o mai spune, că eu eram câștigat pentru teza maghiară. Numi aduc aminte de acest caz, că ar fi survenit, ci numai de chestiunea condamnării dlor Moța și Osvadă, căci acesta e cazul, asupra căruia vicecomitele Csulay L. s'a adresat și a purtat tratative cu d. Dr. C. Dubleșiu. Când d. Dubleșiu mi-a comunicat solicitarea lui Csulay, l'am ascultat în mod receptiv și am răspuns cu reserva, că în așa o chestiune trebuie, să consultăm și cu d. Vlad și alți dintre fruntașii noștri, membrii în Congregație. Nu cred, că d. Dubleșiu va deszice cuvintele mele de aci.

Dar în ipoteza, că a survenit în adevăr cazul spus de d. Vlad, pe care nu voi, să-l contest, — și atunci e o răutate gen Aurel Vlad, să spună în paranteză, că eu eram câștigat pentru teza maghiară. Dr. Vlad nu va putea susține despre mine, că sub regimul maghiar aș fi lucrat vreodată în notă discordantă și în desolidarizare de dsa și ce alți fruntași ai noștri din județ nici chiar în chestiuni mărunte iar decând sun-

tem în țara întregită am înghițit și eu — cum spunea regretatul Emil Șerliu — toate șopârlele ba chiar și șerpii, cu cari ne trata gloriosul nostru f. conducător. Asta pentru pacea, liniștea și solidaritatea în căsnicia noastră politică comună. N'a trebuit deci, ca d. Vlad să-mi facă vre-o persvadare sau mai propriu dsale: dăscălire și nici vre-o convertire de conduită. Pusă chestiunea z'să de dsa, eu și atunci m'am purtat receptiv și fără să mă fi angajat în prealabil, am conveit în părere. În general nu mi-s'a dat în viață, ca o voință străină să mă fi influențat în de a-mi lua liber determinările mele. La d. Vlad e chiar invers și asta e nenorocirea dsale.

Nu m'am ceborât și nu mi-am atins demnitatea de român nici chiar atunci, când făceam intervențiile la autoritățile maghiare în binele inter-naționar români din județul nostru, operă aceasta, la care d. Vlad n'a cooperat nici o iotă. Și mă resimt și azi de fericirea și mândria, că li-am fost de bun ajutor unora.

Apoi e cazul greu al lui Dr. Victor Bontescu, vărul dlui Vlad și al meu, care datorită unor denunțuri foarte periculoase pe tema broșurei „Ingujban”, momentan a fost pus în batalion de marș pentruca să fie trimis pe front. Mi a succes, ca prin maniere tacticoase să câștig bunăvoința autorităților de aici și Bontescu a fost salvat. Intervențiile însă le-am făcut cu atâta conștiință, că dl Vlad, care cu nimic nu m'a ajutat în aceeași salvare, nu va putea zice că am năhănit praștia și onoarea mea de român.

Cât pentru dl Moța numai atunci m'am hotărât, să iau cuvântul în congregație, după ce în prealabil m'am informat temeinic, că oare există vre-o măsură civilă sau militară pentru urmărirea sau supravegherea supărătoare a dsale și până nu am constatat indubitabil, că nu există așa dispoziții, ci d. Moța avea numai frica și bănuiala de ele, — nu m'am determinat, să iau cuvântul pentru propunerea la ordinea zilei.

De altfel nimenea n'a înțeles așa zisa „condamnare” cu atâta înțelepciune, decât chiar condamnatul meu prieten, Vasile Osvadă, cu care întâ nindu-mă pentru prima oară în România mare în Sibiu, la 1919 Ianuarie, a alergat la mine, m'a strâns în brațe și m'a sărutat cu atâte afecțiune, încât ni-s'a oprit graiul amândurora.

E o plăcere sadică deci din partea dlui Vlad, să-mi pună în dubu naționalismul. Să-i fie și asta — spre sănătate! Dsa știe, că nici odată n'am luat și n'a trebuit, să iau lecții de naționalism nici dela dsa nici dela altul. Eu deja în cl. II. a liceului călugărilor piariști din Cluj mi-am afirmat naționalismul și curajul de român, când m'am dus la directorul liceului, să-mi vidimeze chitanța asupra ridicării stipendiului meu dela Blej, chitanță făcută în limba română. Și când directerul Dr. Vaida Gyula, de mare marcă sovunistă, m'a repetit pentru asta tunând și fulgerând, că am îndrăznit a mă înfățișa înaintea lui cu așa o chitanță strigându-mi: az állam hivatalos nyelve a

magyar s én csak magyar nyelvű nyug'át láttamozok — românește: limba oficială a statului e cea maghiară și eu vidimez numai o chitanță făcută în această limbă, — și atunci mi-a și rupt chitanța în bucăți. — Dar eu nu m'am spăriat și nici n'am cedat, ci m'am adresat tatălui meu, care mi-a redactat o nouă chitanță în limba latină, cu care m'am prezentat d'n nou la grozavul director. Numai eu știu, prin ce descărcări atmosferice a trebuit, să trec până am ajuns la ușa cancelariei directoriale. Și totuși n'am cedat nici atunci, ci mi-am făcut din nou o chitanță românească, cu care m'am dus la protopopul român unit, care îmi era profesor de limba română și acesta mi-a făcut vidimările în tot timpul, cât am stat la liceul din Cluj.

Pe clasa a V-a a aceluiași liceu eram deja secretarul societății de lectură a studenților români din liceu care funcționa clandestin. Am fost descoperit și persecutat pentru aceasta mai ales de profesorul Dr. Pachinger Alois, șvab de origine care în fața clasei m'a apostrofat și stigmatizat cu cuvintele: Hallja maga, Pop Iustin, magáról az a hir van elterjedve az egész lyceumban, hogy nagy dákormán és gyűlöli a magyarokat — românește: Ascultă dta Iustin Pop despre dta e răspândită în întreg liceul faima, că ești mare daco-român și porți ură ungrilor. — N'am mai avut pace de acest călugăr renegat așa apoi am părăsit Clujul și m'am dus la școlile din Blej.

La universitatea din Cluj abia m'au înscrie la facultatea de drept, am și început eforturile pentru reînvierea soc. acad. literare „Iulia” a univ. români din Cluj, pe care guvernul maghar a disolvat-o pe la anul 1884. Pe anul al II-lea eram deja membru în comit. de conducere al tinerimii iar mai târziu am fost ales presidentul acestuia.

Ca avocat sunt mândru, că în timpul alor 17 ani, cât am pledat în instanțele maghiare, n'a exstat în jud. Hunedoara proces politic, pe care să nu-l fi susținut eu chiar și când acuzatul era altul decât un român. N'au fost persecuții politice, în cari eu să nu fi făcut intervențiile și lucrările necesare la autoritățile maghiare în binele celor oropsiți.

În noua Românie am fost apreciat nunumai prin decorațiile, ce mi-s'au dat, pe cari însă nu le-am scos și nu le voi afișa nicicând, ci îndeosebi prin numirile la locuri de elită; profesor universitar la catedra de drept penal a univ. din Cluj, Consilier la Inalta Curte de Casație și Justiție, Consilier minist. la resortul justiției al Consiliului Dirigent, invitat le strălucitoare la postul de procuror general la parchetul Curții de Apel Cluj ba eram presumpțivul president al secției penale dela Curtea de Casație contemplată la Cluj pentru Ardeal și Banat, pe care însă liberalii au zădărnicit-o. Și dacă aș fi vrut, să mă învățesc, o duceam și mai departe până la fotoliu ministerial, unde au ajuns ațătia netrebnci.

În cele politice: am fost totdeauna cap de listă la Senat, ales mai de multeori. Am știut, să urc și tri-

buna parlamentară și am fost laudat nu odată pentru cuvântările rostite.

Și dacă dl Vlad ar cerceta, ar găsi și alte pagini luminoase și frumoase în biografia mea, cari toate constituie un veto puternic împotriva agresiunii negh'oabe a d-sale de a scormoni în sufletul meu românesc, care și tradiția familiară a știut, să-o păstreze și cinstească altfel de cum a făcut-o d. Vlad.

Eu în adevăr am știut, să mă inspir dela și să urmez spiritul lui Gheorghe Barițiu.

Trebu'a să spun lucrurile acestea nu pentru a mă afiga, ci pentru că nu mă pot lăsa terfelit de adversarul meu, care are setea eternă a dripi pe altul, și mă resimt de naționalismul meu superior care nici nu zbeacă nici nu comercializează, ci aprofundează problemele vieții noastre publice iar când vede obstacolele de nefrivins, ce stau în calea progresului civilizat al țării, mai și plânge pe ruinile Catarginei.

Intrarea în România mare a fost pentru d. Vlad epoca de metamorfozare. De astă dată nu voiu stărui, să dezvolt pe dea întregul teza aceasta, Voiu prinde doar momentul, când după o așa de îndelungată convulsie politică în part. naț.-țăr. a rupt brus; cu trecutul și s'a lăsat învăluit și strâns de brațele de polip ale ciocoiiului Vaida, cari de mult i-erău întinse chiar pentru că popul, ca medic, îl știa și-l declarase pe d. Vlad de bolnav deci incapabil pentru preșidenția Ardealului și Banatului în part. d. Știa popul, că boala d-lui Vlad are un accesoriu: lipsa de voință, care se degradează până la apatie și că voința i-se poate transmite pe cale de influențare ca marfă de contrabandă astfel cu un gând hain l-a înjugat la opera criminală de sfâșiere a partidului numai și numai pentru că să-și satisfacă fudulia de ciocoiu, care nu cunoaște margini.

Vlad vaidistul e flagrant contrazis de Vlad anteriorul. Acesta se caracteriza prin o concepție înțeleaptă în politica față de minoritari, pe care și-a păstrat-o până la vârsta de peste 60 ani, când un om normal trebuie să fi ajuns la punctul de culminație și de încheiere a experiențelor pe terenul vieții politice în stat. Toată lumea o știe, că d. Vlad nicidecum nu rostia vorbe govine și chiar în calitatea oficială de president al consiliului jud. era de o indulgență și toleranță așa de avansată, că pe unii membrii ai cons. i-supăra.

Săritura așa de bruscă la hitlerism nici nu e sinceră și nu e explicabilă pe bază de convingere ci numai pe bază de infiltrare a unei voințe externe și pe bază de utilitarism. Iși aduce d. Vlad aminte, de câteori o spunea în conversațiile noastre la întruniri, ca o sentință rostită cu excluderea apelului: *Vaida nu-i bun de altceva decât ca să acopere camarila!* Și a mai recunoscut d. Vlad, că Vaida a fost numai decor ca ministru și primministru, dar nu om al concepțiilor și al talentului politic. Iar când cu legea conversiunii la 1933 din Aprilie Führerul de azi trebuia, să-l înă în lanțuri pe d. Vlad ca să nu urce tribuna pentru a tuna și fulgera și a torpila împotriva legii de conversiune împotriva căreia d. Vlad a fost singurul parlamentar, care a votat contra.

Tot atunci în consiliul majorității, când d. Iuliu Maniu stăruia

d'n răspuneri, ca proiectul legii conversiunii să fie susținut și votat de toți parlamentarii partidului, căci altfel guvernul Vaida este expus căderii, — d. Vlad a strigat stentorie: *Să cadă, nici o păgubă în căderea lui!* Cu ce tupeu spune deci d. Vlad în artic. său acum, că Vaida a dat cea mai bună guvernare a part. naț.-țărănesc?!

Și Vlad și patronul său Vaida au știut prea bine, că în part. naț.-țăr. își pot satura și valorifica viciile de naționalism în măsura lui completă. Dăru programul partidului a fost lăudat și de ei, ba dl Vaida a participat chiar la elaborarea lui și când a fost gata, a adus cele mai înalte elogii dlui Mihalache, a cărui cămașă scoasă o cinstea așa de mult. De altfel ei și azi spun, că nu ei au părșit partidul, ceea ce înseamnă, că ei își găviseră locul și încăperea în partid. Amădoul însă ciocoi de fire, nesincer pentru concepția democrației, cu o nestatornicie congenită în concepțiile politice au făcut pe răzvrătiții, ca să poată produce sfâșierea.

O bună dovadă, că Vlad nu din convingere s'a făcut vaidist, constituie faptul, că atunci, când a participat la o masă comună a vaidistilor în Cluj la hotel Central, s'a grăbit, să se scuze chiar în „Solia Dreptății” că dsa numai întâmplător a fost la Cluj la ședința Solidarității și că fiind la masa sa în restaurant, vaidistii forțat l-au luat cu ei și l-au dus la masa lor, unde l-au împins să toasteze.

Alt caz doveditor: când mai mulți dintre noi re-am dus la Orăștie pentru a-l persvada pe d. Vlad să nu producă ruptură în partid, în localul băncii Ardeleana i-am ținut o alocuțiune, în cursul căreia l'am sesizat, că în caz de ruptură nu-l vom urma, dsa la sfârșitul întrunirii noastre în atmosfera acestuia s'a schimbat cu totul așa, că la despărțire cu toții ne-am ales cu convingerea, că își va trage seama și va rămâne, unde a fost.

A triumfat însă utilitarismul cu scotelle lui meschine: Vaida să-i cumpere pădurea lui Vlad pentru Stat drept răsplătă a reconcilierii, că d. Vlad n'a urcat pare-mi-se în ziua de 10—11 Aprilie 1933 pentru a torpila legea conversiunii poreclită Alex. Vaida. *Vlad s'a bizantinizat, pe mine bizantinismul mă provoacă și îndârjește tot mai mult.*

Dar Nemesis i-va sjunge pe toți răsv. aiții vaidisti. Ea deja se manifestă. Ciocoiul dela Olpret, după ce a sfeclit-o așa de prost cu francmasoneria își vede deja roadele fatale al nănașiei sale cu care așa de stupid se mândrea chiar când a fost ascultat ca martor. Astăzi el nu știe, în care gură de goarec să-și ascundă capul și cum să se desolidarizeze de cei nănașiți văzând bestialismele ce te fac piatră de incriminare produse de garda de fer, bestialisme fără precedente în istoria omenirii și care ni-au compromis deja țara înaintea popoarelor cu adevărată cultură și inspirație pentru civilizație.

Sic transit gloria mundi, dacă te scrauciobi, să fi bărbat de stat și nu ești decât un diletant. Führerul a pățit-o ca Zauberlehrlingul din balada lui Goethe. Numai cât ucenicii politice nu-i iertat, să conducă destinele unui neam, unde trebuie să fii: *Meiser über die Geister.*

Dr. Iustin Pop.

O plângere îndreptățită în contra Primăriei Orăștie.

În ziua de 12 Aprilie 1937, s'au prezentat la redacția ziarului nostru mai mulți măcelari din orașul nostru, rugându-ne să inserăm în ziar următoarele plângeri:

Întrebăm pe dl Primar al orașului, cum înțelege să rezolve chestiunea abatorului comunal, care în starea actuală nu corespunde cerințelor igienice, fiind într'o infecție de nedescris. Aceasta stă pentru lucrătorii, cât și pentru publicul consumator al acestui oraș.

În nenumerate rânduri s'au bugetat sumele necesare renovării abatorului, dar aceste sume nu s'au folosit pentru acest scop. Această stare nu mai poate să dăinuască, pentru că măcelarii din Orăștie contribuie anual la oraș cu cel puțin 300.000 Lei, cari nu sunt folosiți nici pe departe la vre-o îmbunătățire a abatorului comunal.

Noi credem că articolul XXI. din

legea de poliție sanitară veterinară, cu Nr. 905 Decret Lege și publicată în Monit. Of. 81 din 5 Aprilie 1935, — este catagoric.

Nu înțelegem să avem numai îndatoriri față de stat și comună, iar de drepturi să nu beneficiem.

La toate acestea mai adăugăm, dl Primar, și faptul, că noi măcelarii nu suntem serviți cu toată bunăvoința de către organele și funcționarii, cari ar trebui să ne stea la dispoziție, fiindcă s'a întâmplat cazul că pentru a nu se deranja un funcționar cu perceperea accisului într'o săptămână după masă, ne-a lăsat cu carnea tăiată și ne scoasă din abator, timp de trei zile, adică de Sâmbătă până Luni.

Noi găsim absolut îndreptățite aceste plângeri le dăm loc, pentru ca lucrurile să se îndrepteze cât mai curând.

Eșecul adunării din Brad a d-lui AUREL VLAD.

Pe ziua de 18 l. c. era anunțată la Brad o întrunire a Frontului valahicilor d-lui Vaida și Vlad, însă organizația lor locală a crezut de cuviință să smâie această adunare pe ziua de 25 Martie, ca fiind zi de sărbătoare, în speranță că populația aflându-se în zi de repaus, va îmbrățișa cu bucurie pe dl Vlad Aurel și comp. Dl Vlad făcea mai bine în interesul d-sale și al frontului său, să șadă acasă, căci acum a doua oră s'a putut convinge că nu are ce căuta în ținutul Moșilor, cari desaproabă pe orice amator de dictatură, fie comunistă sau fascistă, vorba veche: „lupul în orice blană îl îmbraci, tot lup rămâne”.

Dl Aurel Vlad ar face bine să dea pace lui Horea, Cloșca și celorlalți eroi naționali, să-și doarmă somnul de veci neconturbat, deoarece aceștia au luptat pentru dezrobire, pentru dreptate și libertate și nu pentru ca să vâre poporul în sclăvie sau iobăgie cum vrea dl Vlad să facă.

Deși era zi de sărbătoare și ca atare era multă lume la Brad, fiind zi de târg săptămânal, totuși dl Vlad a trebuit să dea drumul hățăilor d-sale pe piață ca să prindă pe cei vre-o 40—50 de persoane ca să meargă la adunare, dar și aceste persoane au fost 75% național-țărăniști și membri a altor partide, cari s'au des la adunare, numai ca să facă câte ceva pe dl Vlad și să-i mai răspundă câte una acră pentru valahici, după cum s'a și răspuns, căci atunci când dl Vlad stigmatiza P. N. T. și pe dl Iuliu Maniu, poporul a ovaționat îndelung pe dl Maniu și Part. Naț.-țăr.

Când dl Vlad spunea că d-nul Maniu a fost și este un slăbănog și bolșevic, i-s'a răspuns d-lui Vlad, că

slăbănogi au fost și sunt aceia cari l-au trădat pe dl Maniu, deci și dl Vlad și dl Vaida, căci ori cât ar încerca valahici să facă ruptură între popor și dl Maniu, nu vor reuși, despre ce s'au putut convinge la Brad, că tot dl Maniu a fost, este și va fi adevăratul fiu al Ardealului și idolul poporului. Cu improprietăți și ocări la adresa adevăraților fii ai neamului, cum e dl Maniu, nu va prinde rădăcini niciodată doctrina valahică a d-lui Vlad în adevăratele mase țărănești și muncitorești, mai ales când această doctrină este propagată de către personalități mai viclene decât vulpea sau vipera. Poporul român, în special cel din Ardeal, e știut de sclăvia și iobăgia mileră a Ungurilor și nu-i trebuie o nouă iobăgie, nici chiar românească pe care o dorește valahal dela Orăștie.

Poporul român este un popor ne dezrobât și are nevoie de dreptate și libertate ca să se poată dezvolta pe cale voluntară și pașnică și tocmai de aceea este strâns unit cu Partidul Naț.-țăr. și cu dl Maniu.

Țăranului și muncitorului român nu-i trebuie nici dictatura autorității bolșevice, dar nici pe cea a capităului fascist, pe care ar vrea dl Vlad să-l vadă așezat la putere și apoi mai cere tu țărane dreptate dela valahici, că-ți vor da legăr de concentrare, ba poate și mai rău.

Lección dela Brad să o țavețe dl Vlad de-arostul, că poate să-l prindă bine cu alte ocazii, pe alte meleaguri, căci la Brad a văzut bine că nu are ce căuta, altcum s'ar deprinde repede să strige în cor cu Brădenii:

„Să trăiască IULIU MANIU și Partidul Național-țărănesc.

N. Adam.

Cetiți numai „Solia”

ȘTIRI.

SERBAREA CRUCII ROȘII Sâmbătă, în 17 Aprilie 1937, la orele 9 seara, va avea loc în sala „Central” din Orăștie. Serbarea aranjată de filiala Crucii Roșii. Festivalul va avea un program internațional.

Este de dorit să participe cât mai multă lume ca să fie deplin garantată și morală și materială a serbării fiindcă aceasta vor întări nobila instituție a Crucii-Roșii.

Prețurile de intrare sunt: Loje 200 Rezervat 30 — Stal I, 20 Stal II, 10 Elevii 5 lei. După producțiune urmază dans până în zori. —

DL. ADVOCAT GHEORGHE VOISAN, și-a răscumpărat ziua onomastică dăruind pentru căminul de bătrâni din localitate lei 200.

INVITARE. Direcțiunea școlii primare de fete din loc. invită Onor. public la matineul cursului supraprimar ce va avea loc Daminecă, 18 Aprilie a. c. ora 5 d. m. în sala festivă a școlii.

MAESTRUL KING. În sala Central Maestrul King și dna Mily anhicunoscuți la Orăștie va da în seara zilei de luni 19 Aprilie ora 9,30 seara un spectacol de iluzionism sub toate formele cele mai interesante și distractive. Acest spectacol este un jubileu de 25 de ani de carieră artistică. Sântem siguri că Maestrul King se va bucura de un succes strălucit având în vedere simpatia de care se bucură în orașul nostru.

CONVOCARE. Membrii subsecției Inv. Orăștie sunt convocați în adunarea generală extraordinară conf. art. 27 Statute în ziua de Daminecă 18 Aprilie 1937 orele 8 în localul școlii primare de băieți din Orăștie.

În cazul că la ora menționată nu se va întruni numărul de membri cerut de Statut adunarea se va ține în aceeași zi la ora 10 cu orice număr de membri prezenți.

ORDINEA DE ZI. 1. Deschiderea adunării și darea de seamă asupra mersului subsecției în anul trecut.

2. Raportul casierului delegat. 3. Votarea bugetului subsecției pe 1937/1938

4. Alegerea unui casier în locul d-șoarei Ana Căndea demisionară. 5. Alegerea a 7 membri în comitet. 6. Înființarea unei biblioteci a subsecției. 7. Înființarea unei case de odihnă la Geoagiu. 8. Salsarizarea învățătorilor raportul dl. E. Cioroianu. 9. Modificările necesare legii Inv. primar raportul D-lui P. Cimponeriu. 10. Diverse propuneri, Comunicări, etc. Președinte: Dănescu secretei: Cioroianu.

STĂJERESTI. Prin ordinul Nr. 16 478-1937 al Oficiului de Educație al Ținutului Român, Dl. învățător Emil I. Cioroianu absolvent al cursurilor de comandanți premilitari (Deva) de comandanți (străjeri cercetași Băcau) și al cursurilor de comandanți stăjeri dela Sf. Gheorghe a fost autorizat să organizeze unitate străjerască la școala primară de Stat fund numit comandant al stolului respectiv.

Stolul de străjeri este alcătuit din 5 centuri după numărul învățătorilor comandate după cum urmează Centuria I formată din elevii clasei I comandată de Dl. Inv. N. Crețu directorul școlii centuria II alcătuită din elevii clasei a II comandată de Dl. Inv. E. I. Cioroianu centuria III alcătuită

din elevii clasei a III comandată de Dl. Inv. Gr. Dănescu centuria IV alcătuită din elevii claselor IV—VII comandată de Dl. Inv. P. Cimponeriu centuria V formată din elevii claselor V—VII, comandată de Dl. Inv. Petre Cimponeriu, centuria V, formată din elevii claselor V—VI comandată de Dl. Inv. P. Doroga

Efectivul total este 230 elevi stăjeri. Stăjeriei li sunt destinate 9 ore săptămânal.

Stolul de stăjeri mai sus menționat în colaborare cu micuți stăjeri și micile străjere dela grădina de copii și școala primară de Stat pentru fete din Orăștie au dat o serbare în seara zilei de Daminecă 21 Martie a. c.

Serbarea a avut un foarte mare succes moral. Venitul Culto-material a fost de lei 4538 sumă care s'a distribuit în părți egale celor trei școli, pentru sticlurile respective.

Terenul din jurul bisericii ortodoxe a fost arendat de către comitetul școlar. Partea de la miez-noapte fa suprafață de aproape o treime de jugăr cadasierat a fost desinată ca grădina școlară.

Nefiind lucrată niciodată elevii stăjeri împreună cu învățătorii lor au adus-o în stare de a fi cultivată.

Este de remarcă voioșia și răbdarea pe care o dovedesc micile văstare.

Stăjeria face pe copii mai sănătoși și mai ascultători, mai respectuoși, mai iubitori de D-zeu, Patrie și Rege.

† **MULȚUMIRI.** Se aduce pe această cale mulțumiri tuturor aceluia care au luat parte la înmormântarea mult iubitei noastre mamă, mamă soacră și bunică, *Anastasia Roșca n. Simboană*, care avut loc în Orăștie la data de 13 Aprilie 1937

Asemenea aducem vii mulțumiri D-lui Bora și corului de sub conducerea sa, și d-lui Brassai Brutus pentru grija, atențiunea și punctualitatea manifestată cu prilejul ceremonialului. —

Familia Roșca.

† **TOMA VULCU.** În comuna Băleștii-de-câmp a încetat din viață la ziua de 14 l. c. Toma Vulcu președinte de onoare al org. part. naț. țăr. și casier al băncii populare din localitate. Ca persoană a fost activ și conștiințios atât pe terenul politic și economic a fost un suflet bun dela care am putut lua exemple bune în viață. A trăit 82 de ani fiind cunoscut în toate părțile. Înhamarea rămășițelor pământului sa făcut în ziua de 16 Aprilie a. c. fiind petrecut de multă lume din loc și jur, D-zeu să-l odihnească în pace.

STUDENȚII NAȚIONAL-ȚĂRĂNIȘTI. Sânt considerați demisionari din partid. Conducerea partidului naț. țărănesc considerând pe studenții din partid demisionari a dat următorul comunicat: Studenții membri ai tineretului național-țărănesc sânt socotiți demisionari din partid și sânt îndemnați a da pildă de respectare a legii; subscrind declarațiile ce li se cer la preluarea cursurilor universitare.

Dl. Dr. **RADOVANU**, preș. org. din jud. Timiș a Partidului Național-Țărănesc a inspectat aproape toate organizațiile din județ. Timiș Istămpinat pretutindeni cu mare încredere și încredere, de-a dat energice dispozițiuni cu privire la lupta ce trebuie dusă în vederea alegerilor comunale și cari în actuslele împrejurări poliuce au importanță deosebită.

ANUNT De curând apare la toate librăriile din întreaga țară, broșura lunară „Biblioteca Ostăgului” de sub conducerea D-lui General C. Dona și Maior Gheorghiu Aurel.

Broșura are un caracter educativ, moral, ostășesc, național și patriotic.

Scrisă sub forma de povestiri simple, unele petrecute în războiul de întregire a neamului, altele din viața reală, într'o limbă simplă pe înțelesul tuturor, și sfârșind cu un învățământ. Această broșură cultivă virtuțile ostășesti: curajul, bravura, camaraderia, jertfele pentru Patrie și Tron.

Broșura este distractivă și de mare folos tineretului școlar, premilitar și marelui public.

Un exemplar costă numai 4 lei și se găsește la librăriile românești din județul nostru.

O recomandăm cu toată căldura.

A NINS. În mai multe părți ale țării, la începutul lunii Aprilie a căzut zăpada în munții Vraței și Măgura, în munți Bazăului și în regiunea dela Târgoviște. Deasemenea a nins la Predeal și împrejurime. În zilele de 4—5 Aprilie a fost ploaie și vânt rece în multe părți ale țării, îndeosebi în vechiul regat.

LEAC PENTRU VITELE BOLNAVE, în ziarul „Universul” s'a publicat, un leac ieftin.

La porci. Atunci când porcul e aproape de moarte, i se dă 50 grame praf de pucioasă amestecat bine în 3 kg. făină de porumb, peste care turnăm apoi apă. Dacă porcul începe să-și revină, îi dăm vreme de două săptămâni această hrană. Se face apoi o pauză de o lună, dându-se animalului hrana obișnuită, iar după o lună i se mai dă în curs de o săptămână, zilnic în 2 kg. făină cu apă 40 grame pucioasă. Dacă porcul încă nu-și revine complet, i se mai amestecă din când în când câte 40 grame pucioasă în mâncare.

La alte animale. Când dă boala în sat și vrei să-ți ferești vitele de îmbolnăvire, f e porci oi vaci sau boi dă-le 2 kg. făină de porumb amestecată cu 10 grame praf de pucioasă odată pe zi timp de două săptămâni iar după acest răstimp le dai numai odată pe săptămână până când trece valul de boală.

Pentru pasări. Pentru a ne feri găștile rațele etc. de boală să le presărăm grăunțele umedite cu praf de pucioasă omoară ori ce fel de microbi cari îmbolnăvesc șiucid animalele și pasările.

Una casă de fer mică de vânzare.

Motor de vânzare

de 10 H. P. sistem Feroagricola, renovat în 1936, p'ston nou, cilindru strungit, cap nou, rezervor de apă, pompă. — Bun pentru a conduce o batoză de treerat de 800—1000 mm.

Ușor de transportat cu 2 boi. Preț f. redus. Informațiuni la:

MAXIM COZAC, Orăștie, Strada Cogălniceanu Nr. 24.

JUDECĂTORIA MIXTĂ HAȚEG
Nr. G. 4899—1936.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatai delegat judecătoresc prin acestă aduce la cunoștință publică că în urma deciziunei judecătorei mixte Hațeg Nr. G 4899—1936 în favoarea lui Krbi Erva d n Hațeg reprezentat pri Dr. V jna Farkas avocat în Hațeg, contra dom. în comuna Răchitova Negoi pentru suma de 1211 lei și accesorii se fixază termen pentru efectuarea licitației pe ziua de 27 Aprilie 1937 ora 3 p. m. la fața localului în comuna Răchitova-Negoi la locuința urmăritului căud și unde se vor vinde prin licitațiune publică obiectele secestrate și anume: 1 vacă roșie cu alb, 1 bou roșu cu alb, 2 căsi cu mază de prune, 1 cale de fân, 1 cadă de prune, 1 cale de fân, 1 cale de fân prețuite în 4800 lei.

Acestea obiecte se vor vinde celui mai mult promițtor pe lângă bani gata iar în caz de lipsă și sub prețul de estimare.

Hațeg, la 2 Aprilie 1937.

deleg. jud.: Indescifrabil.

Un taur

de 17 luni, rasă zimental, se află de vânzare. — Doritorii a se adresa la:

CRANCIOVA IOSIF
com. Aurel Vlaicu,

Vin de vânzare.

Vin nou foarte tare cu 7 lei litru, vin special „Rising de Rin” cu 12 Lei litru, vin vechiu „Rising de Rin” cu 16 lei litru se vinde dela 3 ferii în sus. Informații la adm. gzetel „Solia” Str. Gh. Barițiu No. 2.

Tractor

Cumpăr TRACTOR marca FORDSON necesar pentru batoză de treerat. Poate fi folosit de 2—3 ani dar în perfectă stare de funcționare.

A se adresa oferte d-lui.

Toma Iordan

Com. MĂNERĂU, pl. Hunedoara.